LIISA-TARHURIN TOUKOKUUN TARINOITA

VANHAKANSA TOTEAA TOUKOKUUSTA: ”TOUKOKUU; PUOLI SUKSIN, PUOLI VENEIN!” Tämä toukokuu on ollut juuri tällainen. Alkukuusta satoi lunta, jolloin innokkaimmat olisivat voineet hiihtää ja kohta puolessa välissä pystyi jo soutamaan. Takatalvestakin kovasti puhuttiin, mutta aika normaaleja olivat talvi sekä kevät, kun niitä katselee pitkästä perspektiivistä. Toukokuu on aina näyttänyt kaikki taivaan merkit, niin kuin tänäkin vuonna. Satoi, paistoi, tuuli, oli lämmintä ja seuraavana päivänä kylmä hytisytti. Ei oikein osannut päättää, että mitä sitä aamulla päälleen pukisi.

TOUKOKUU ON TOUKOKUU ja tarhurin mielestä paras kuukausi, joka näyttää luonnon monimuotoisuuden ja kasvunihmeen. Ei taida mikään kuukausi olla niin rehevä ja kaunis. Kevään vihreä väri on oikein elämän väri, joka sitten juhannukselta muuttuu ”vanhaksi vihreäksi” ja tuo syksyn tunteen.

VAIKKA ENSIMMÄINEN VIIKKO meni säitä pidellessä, niin kyllä sitä vauhtia on piisannut niin tarhurilla kuin kasveillakin. Kun lumet lopullisesti lähtivät, niin johan alkoi VUOKKOJEN ESIINMARSSI. Kukkivia VALKO-, KELTA- ja HÄMYVUOKKOJA oli joka paikassa; sopivassa ja sopimattomassa paikassa. Kivenrakosissa pukkaa pieniä taimia, joten rohkenen sanoa, että nyt niistä on tullut rikkaruohoja! Annoin niiden kukkia, mutta en jaksa pitää näkyvissä niitä myöhemmin lakastuneita varsia. Sitä mukaa kun ne ovat kukkineet, nyhdän varret pois. Tämä tontti sattuu olemaan sellaista mistä ne pitävät. Olen antanut alkuja aika monelle, mutta eivätpä ne ole riehaantuneet muilla. Sama villiintyminen on myös skilloilla ja helmihyasinteilla. Niitäkin olen nyhtänyt heti pois kun ne ovat kukkineet. Eivät ne yhtään tykkää pahaa, vaikka eivät saa ravintoa lakastuvista lehdistä.

MENNYT KESÄ OLI HYVÄ SIEMENKESÄ. Varmaan lämpö ja valo vaikuttivat siihen, että monet kasvit ovat kasvattaneet siementaimia ympärilleen. MUUTAMA VUOSI SITTEN JOULURUUSUT tekivät siementaimia, jotka siirsin omaan paikkaansa ja ne onnistuivat oikein hyvin. Nyt vanhojen ja näiden siementaimien ympärillä on kymmeniä terhakoita taimia! Aivan ennätysmäärä! Mielenkiintoiseksi asian tekee se, että 16 vuotta sitten ostamani tummanpunainen jouluruusu on antanut kaikille valkoisille oman vivahteen. On vaaleanpunainen koko kasvi ja muissa valkoisissa on täpliä, viivoja tai yksittäisiä terälehtiä vaaleanpunaisen häivähdystä! Siis kysymys kuuluu, että minkä värisiä ovat nämä uudet siementaimet? Aika näyttää! Mielenkiintoista! Pölyttäjät ovat olleet ahkeria ja nyt tarhuri saa nauttia työn tuloksia.

NÄISTÄ PÖLYTTÄJISTÄ VIELÄ LISÄÄ! Alkukuussa puistelin sänkyvaatteita yläkerran ikkunasta ja jätin sängyn tuulettumaan. Illalla sitten laitoin aluslakanan, tyynyliinan ja olin laittamassa pussilakanaa paikoilleen, kun koira hyökkäsi alakerrasta hirveällä kiireellä sänkyyn ja peuhasi jaloillaan täkkiä ja pussilakanaa. Aivan säikähdin, kun luulin, että se sai jonkin kohtauksen, kun ei yleensä yläkertaan tule. Aikansa peuhattuaan täkkiä, se osoitti, että tuossa on KOHMETTUNUT KIMALAINEN, joka oli aamulla puistellessa tarttunut täkkiin. Piti oikein ihmetellä, että mistä se tiesi että siellä oli kimalainen. Haistoiko se, vai kuuliko surinan, mutta erikoiselta tuntui, kun tuli emännän puolia pitämään. Olisihan se ollut aikamoinen herätys kun kimalainen lämmettyään olisi lähtenyt liikkeelle ja kenties pistänyt hädissään.

KUULIN ERÄÄN TUTTAVAN kertovan mehiläisistä, jotka olivat viime kesänä tehneet pesän hänen pusakkansa huppuun. Ikkuna eteiseen oli ollut auki kuuman kesän takia, eikä sitä huppariakaan ollut tarvinnut, joten se oli hyvä ja turvallinen pesäpaikka. Ehkä sitä kannattaa katsella mehiläisten ja kimalaisten lentoa, että selviää mitä niillä on mielessä. Eläimetkin osaavat hyötyä meistä ihmisistä, niin kuin mekin hyödymme niistä.

MUUTTO KASVIHUONEESEEN oli miellyttävä sekä tarhurille että kasveille. Piti tosin ikkuna suojata eristeillä ja lämpöä pitää yöllä, mutta valoa oli enemmän ja taimet alkoivat viihtyä. TOMAATIT ehtivät kasvaa aika korkeiksi (n. 50 - 70 cm), sillä kasvihuoneen pohjamulta oli aika kylmää ja istutus jäi aivan loppukuuhun. Eräältä tuttavalta sain venäläistä alkuperää olevia tomaatintaimia. Oli mustaa, pinkkiä, pitkulaista ja ties mitä. On hauska odottaa ja katsoa mitä niistä kasvaa. Laitoin kuoppiin kompostimultaa ja kourallisen ”pollen parasta”, niin eiköhän energiaa riitä kasvamiseen toistaiseksi. Olinhan lannoittanut niitä jo aiemmin tomaattilannoitteilla. Se on varma tapa onnistua oikeanlaisessa kasvussa.

MUUTTOLINNUT ovat taas ilahduttaneet tarhuria oikein mukavasti. Tosin takatalvi sai niitä lämpimään ja muutto hidastui. HANHET yleensä ”kaklattavat” eli keskustelevat äänekkäästi lentäessään, joten ne on helppo tuntea. Erään kerran iso hanhiparvi ilmestyi taivaalle aivan hiljaa parvena, ei aurana, joten kerkesin ihmettelemään erilaista käyttäytymistä. Kohta kuului hätäistä kaakatusta ja meteliä. Kun katsoin taivaalle, kotka tai iso haukka oli hyökännyt parven kimppuun ja ajoi takaa kahta hätäistä hanhea. Toinen ehti karkuun, mutta toinen taisi jäädä surmansuuhun. Epäilin ahdistelijaksi merikotkaa siipien muodon ja suuren koon takia, mutta saattoihan se olla iso haukkakin. Erikoinen tapaus!

TARHURI ON HARRASTANUT kuntosalin puutteessa PUUTARHABODIA! Eiköhän kompostin ajo ja teko vastaa painojen kanssa touhuamista. Vanhoista laudoista tehtiin polttopuita, niin kyllä siinä sai kumarrella ja nostella oikein kunnolla. Joka keväinen kompostin ajo höystettynä lannalla antaa perennoille ja pensaille potkua kasvamiseen. Jos ei olisi komposteja, ei sitä mullan määrää voisi millään ostaa. Kompostimulta on hyvää ja monipuolista katetta, vaikka kaikki risut eivät olisikaan maatuneet. Ne voi kerätä ja laittaa tulevaan kompostiin. Viime syksynä laitoin vai kasatut kasvinjätteet uuden kompostin aineiksi. Samalla kun komposti tuli käännetyksi, se sai myös piristeeksi lantaa. Uudet kompostit ovat nyt hyrräämässä ensi kevääksi uutta multaa! Yksi komposti on jo täynnä ja toinen täyttymässä tämän kevään rikkaruohoista! VUOHENPUTKIHAN oikein villiintyi, kun oli kosteaa ja viileäkään ei sitä yhtään haittaa. Kyllä se on sitkeä kasvi! Jos sen saisi hävitettyä, niin työ helpottuisi paljon. Sehän on kohta haittakasvi, kun se valtaa kaikki tienpientareet ja ojanreunat. Siemeniä lentää ympäriinsä ja juurenpalat ovat elinkelpoisia. Olen yrittänyt monia keinoja: kitkemistä, tukahduttamista, leikkaamista ja niittämistä. Mutta en syömistä, niin kuin kaupunkien kasvatit ehdottavat vuohenputken kasvattamista syötäväksi!

KESÄ ON ALUILLAAN ja tarhuri ihmettelee kasvun voimaa. Koivunlehdet ovat jo nyt isoja ja METSÄKURJENPOLVI ja NIITTYLEINIKKI kukkivat. Mihin tämä luonto vielä ehtiikään, kun tällaisella voimalla kasvaa. Nyt on paljon ihasteltavaa ja ihmettelemistä, sillä aina uusi kukka antaa aihetta iloon! Katsellaan ja kuunnellaan luontoa ja nautitaan kesän ihanuudesta, olipa se millainen tahansa!